

**ОТЧЕТ НА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО ПРЕЗ 2019 г.**

Настоящият отчет на Програмата за развитие на туризма на територията на община Габрово през 2019 г. включва анализ на данните, отразяващи туристическата активност през 2019 г. и отчет на изпълнението на дейностите по Програмата в таблична форма, съгласно чл. 10, ал. 1, т. 4 от Правилника за организацията и дейността на Консултативния съвет по въпросите на туризма към Община Габрово.

I. ДАННИ, ОТРАЗЯВАЩИ ТУРИСТИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ ПРЕЗ 2019 Г.

През последните шест десетилетия туризмът е обект на продължаващо разширяване и диверсификация, което го превръща в един от най-бързо развиващите се отрасли в световната икономика. Появата на множество нови дестинации представлява предизвикателство за традиционни дестинации като Европа и Северна Америка.

Глобалните тенденции, както и моментните фактори, оказващи влияние върху развитието на туризма, могат да бъдат обобщени както следва:

- Тече процес на дигитализация на туризма в световен мащаб, в Европа и в България;
- Все повече туристи желаят да вземат участие в различни мероприятия по време на пътуването;
- Нараства броя на туристическите пътувания, при които се комбинират повече от един вид туризъм в рамките на едно пътуване;
- Нараства конкуренцията между дестинациите за привличане на туристи;
- Нараства значението на фактора „сигурност“ при избора на дестинация;
- Туристопотокът към всички райони на Европа се е увеличил значително през последните десетина години;
- Нараства дела на индивидуалните пътувания, на което туристическите оператори реагират с въвеждането на услугата “do-it-yourself“, развитие на динамичните пакети;
- Ръст на източните изходящи пазари;
- Засилено влияние на средствата за масова информация;
- Навлизане на социалните мрежи и планиране на пътувания чрез тяхното използване;
- Бързо развитие на информационните технологии и мобилните платформи;
- Нараства съзнанието и интереса на клиентите към околната среда;
- Наличие на тенденция към „бягство“ от напрегнатото ежедневие;
- Засилена чувствителност към качеството на живот и здравето.

По данни на Световната организация по туризъм (COT) към ООН, Европа е най-посещаваният континент в света през 2018 г., като общият брой туристически посещения на чужденци е около 713 млн. Те нарастват с 6.1% спрямо 2017 г. Туризмът генерира 10.3% от БВП на ЕС и създава над 27 млн. работни места. Секторът е сред националните приоритети и за българската икономика и формира близо 12 на сто от БВП и 11% от заетостта в страната. Резултатите сочат, че българският туризъм запазва високите си постижения от последните 4 години и се развива устойчиво. През първите 11 месеца на 2019 г. са отчетени над 8,8 млн. чужди туристически посещения, а приходите от международен туризъм до октомври надхвърлят 3,4 млрд. евро. Отчетните данни показват, че за периода януари–октомври 2019 г. пренощуващите българи в местата за настаняване с 10 и повече легла са близо 3,5 млн., а ръстът спрямо същия период на 2018 г. е около 6%./за България по данни на Министерство на туризма.

Места за настаняване на територията на община Габрово

Съгласно чл. 128 от Закона за туризма, Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице, по предложение на Общинската експертна комисия по категоризиране, определя категорията на местата за настаняване, както следва:

1. Хотели - категория "една звезда" и "две звезди" и прилежащите към тях заведения за хранене и развлечения;
2. Мотели - всички категории и прилежащите към тях заведения за хранене и развлечения;
3. Семейни хотели, хостели, пансиони, почивни станции, стаи за гости, апартаменти за гости, къщи за гости, къмпинги, бунгала - всички категории;
4. Самостоятелните заведения за хранене и развлечения - категория "една звезда", "две звезди" и "три звезди";
5. Заведенията за хранене и развлечения, разположени върху понтони или върху закотвени в близост до брега плавателни съдове - всички категории за съответния вид.

Към края на 2019 г. в общината функционират 152 места за настаняване, 26 са новооткритите обекти, 1 е с прекратена дейност. Заведенията са 145.

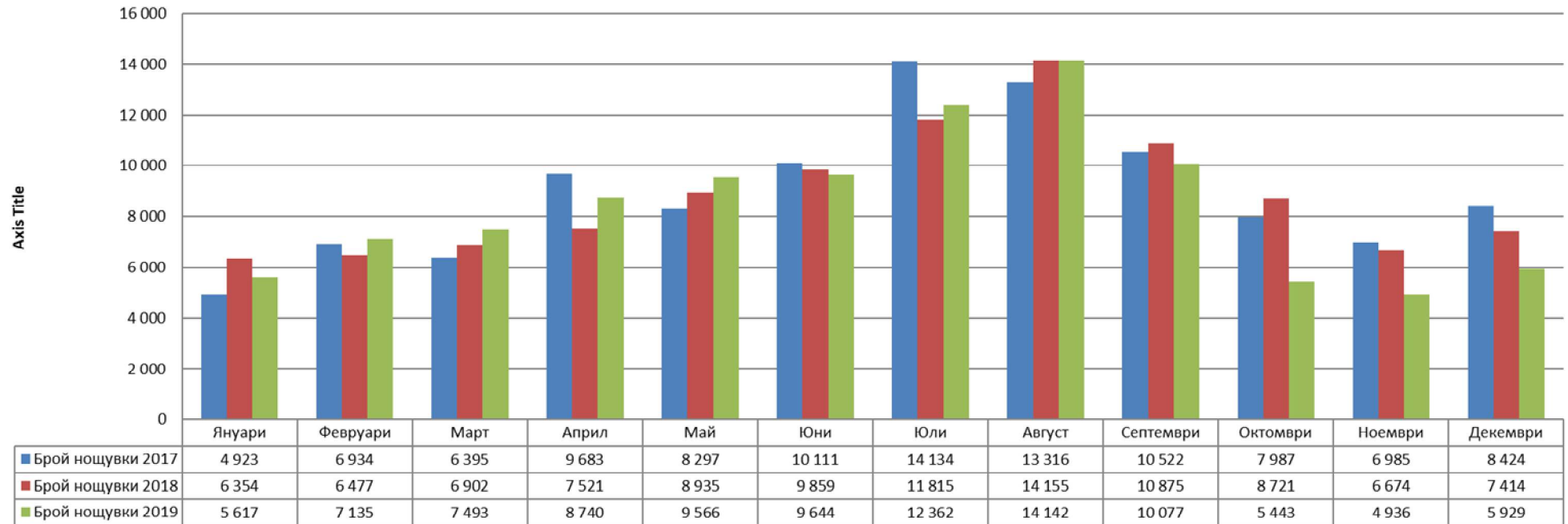
Брой реализирани нощувки в категоризираните места за настаняване на територията на община Габрово през 2019 г.

2019 Месеци	Брой нощувки			Брой туристи		
	българи	чужденци	Общо	българи	чужденци	Общо
Януари	5 261	356	5 617	2 710	156	2 866
Февруари	6 777	358	7 135	3 138	164	3 302
Март	6 828	665	7 493	3 763	235	3 998
Април	8 064	676	8 740	4 272	257	4 529
Май	8 089	1 477	9 566	4 993	760	5 753
Юни	8 166	1 478	9 644	4 906	719	5 625
Юли	10 126	2 236	12 362	4 459	847	5 306
Август	12 456	1 686	14 142	4 961	665	5 626
Септември	8 651	1 426	10 077	4 490	706	5 196
Октомври	3 304	2 139	5 443	4 467	948	5 415
Ноември	2 777	2 159	4 936	4 213	577	4 790
Декември	3 451	2 478	5 929	3 987	322	4 309
	83 950	17 134	101 084	50 359	6 356	56 715

Месеците със завишение на броя нощувки, декларирани от собствениците на категоризираните места за настаняване, спрямо предходните 4 години, са март и май. При тези месеци тенденцията е стабилна в положителна насока.

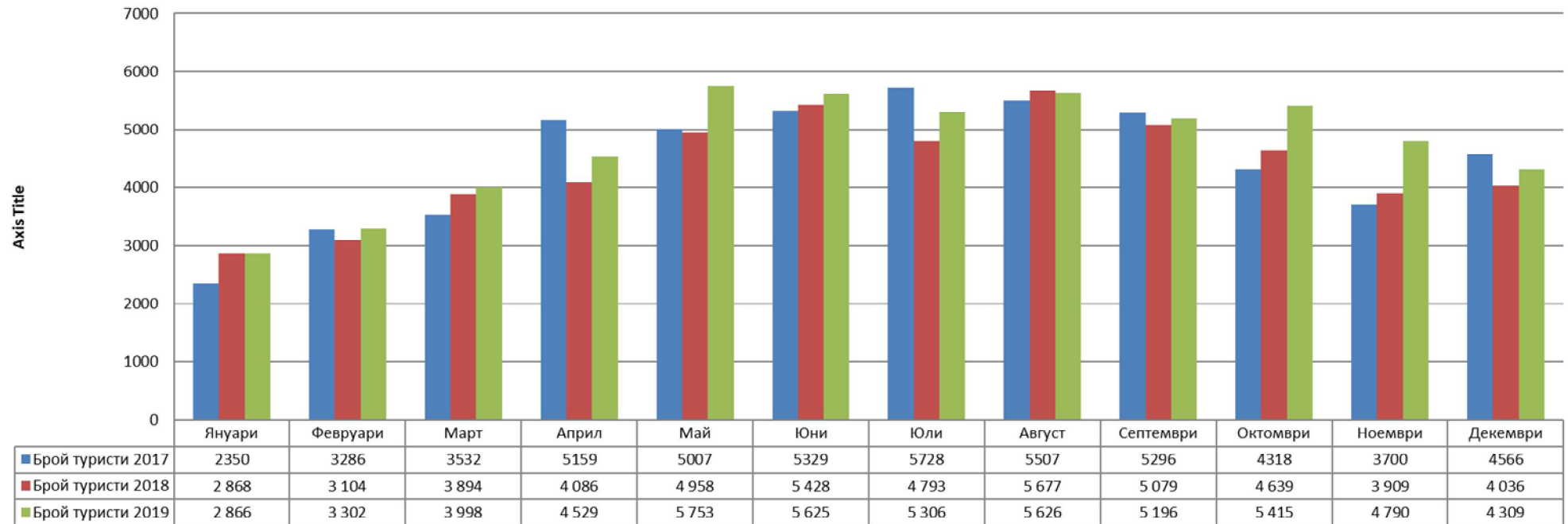

Нощувки 2017 2018 2019

Туристи 2017 2018 2019

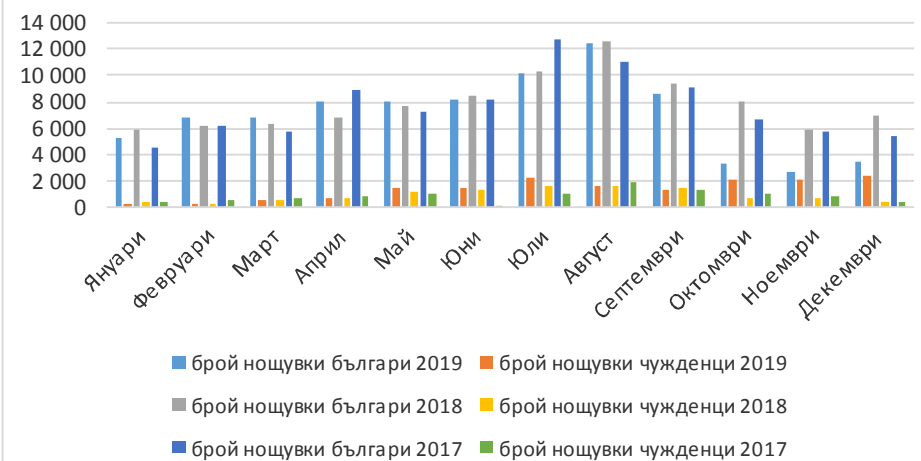

Увеличение броя туристи за предходните три години отчитаме за месеците март, юни, октомври и ноември.

Българските туристи традиционно преобладават в сравнение с чуждестранните посетители, но тенденцията за 2019 г. е в увеличаване броя на нощувките на чуждестранните туристи в сравнение с 2018 г. /+51 %/. Увеличението на чуждестранните туристи е с 18.6%.

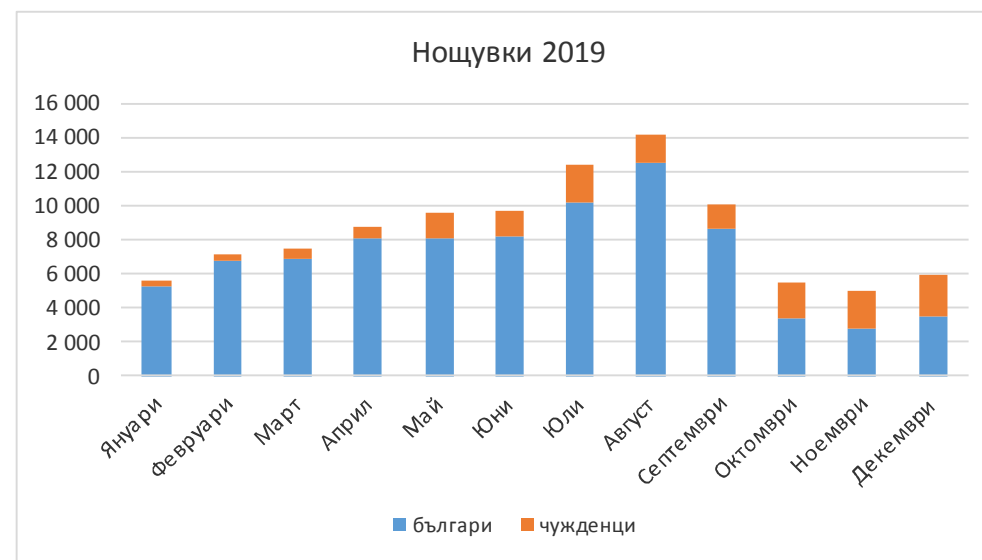
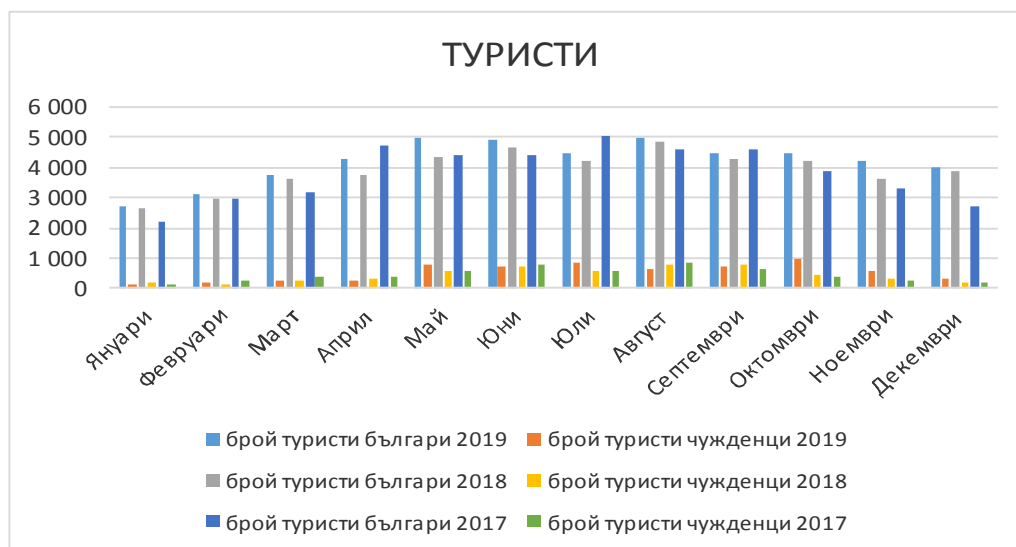
Най - голям процент пренощували българи е отчетен през м. юли и август, което е сравнително стабилна тенденция през последните години, предвид

НОЩУВКИ

спецификата на самия период. Увеличение на нощувките от български туристи през 2019 г. в сравнение с предходната година имаме отбелязано през м. февруари с 9.75%, м. март с 8.30%, м. април 18.31%, м. май 4.55%. Чуждестранните туристи отбелязват ръст през м. февруари с 18.54 %, м. март с 11.39 %, м. май 23.29 %, м. юни 11.30 %, м. юли с 40.54% и м. август 1.75 %.

По отношение на туристите от България сравненото увеличение през 2019 г. спрямо 2018 г. е през м. януари с 1.69 %, февруари с 5.41%, м. март с 2.93 %, април с 13.92 %, м. май с 14.86 %, м. юни с 4.65%, м. юли с 6.45%, м. август с 1.53%, м. септември с 4.74 %, м. октомври с 6.64%, м. ноември с 16.41% и декември с 3.24%. За чуждестранните туристи регистрирания ръст през 2019 г. в сравнение с 2018 г. отчитаме през м. февруари с 29.13 %, м. май с 24.39%, м. юли с 40.23%.

Анализът сочи, че имаме увеличение на нощувките при чуждестранните туристи с 51.37%, при сравнение с предходната година, увеличение на българските туристи с 6.89 % и на чуждестранните туристи с 18.67 %. Общото увеличение на туристите е с 8.09%.

**Брой реализирани нощувки в категоризираните места за настаняване на територията на община Габрово
(съпоставителни данни с предходни години):**

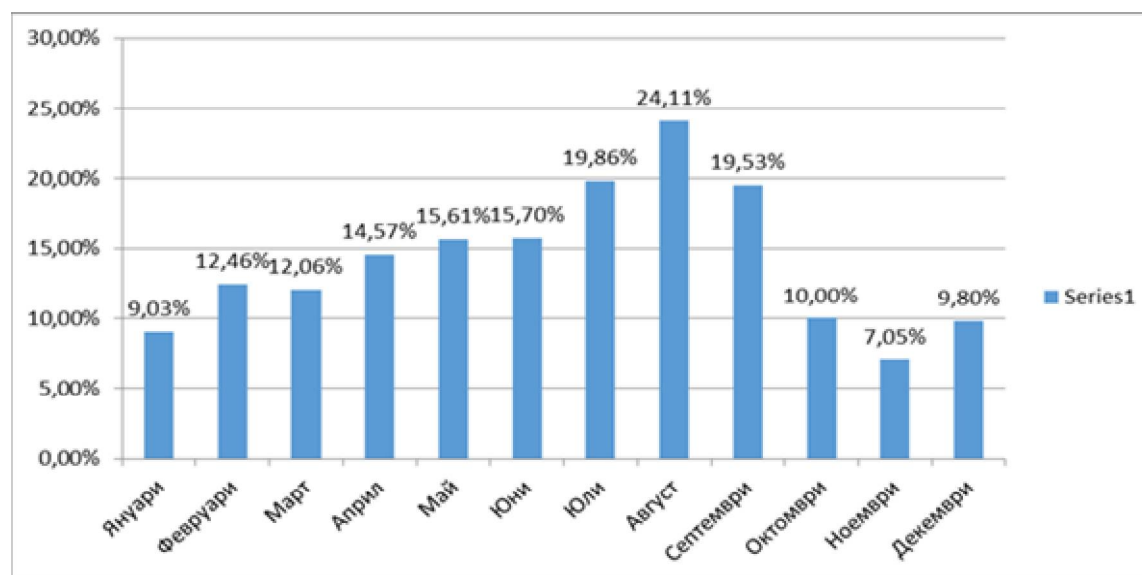
	Брой нощувки			Брой туристи		
	българи	чужденци	общо	българи	чужденци	общо
2015	78 880	10 285	89 165	40 976	5 132	46 108
2016	95 295	10 173	105 468	47 455	4 896	52 351
2017	95 151	12 560	107 711	48 252	5 494	53 746
2018	94 383	11 319	105 702	47 115	5 356	52 471
2019	83 950	17 134	101 084	50 359	6 356	56 715
% 2019 / 2018	-11%	51%	-4%	7%	19%	8%

Държави с най-силно присъствие при реализирани нощувки на територията на община Габрово са Германия (3164), Великобритания (1814), Русия (1563), Румъния (1558), Франция (1201). Държави с най-голям брой туристи – Германия (1329), Франция (786), Румъния (684), Великобритания (624), Турция (482). Община Габрово е посетена от туристи от 91 страни.

ЗАЕТОСТ В МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО:

- Хотел Мак – 38,52 %
- Къща за гости Little River, с. Бойновци – 35,85 %
- Семейен хотел Балканци, м. Узана – 35,54 %
- Хотел Боженци, с. Черневци – 33,36 %

ЗАЕТОСТ НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА, НА ОСНОВА НАПРАВЕН АНАЛИЗ НА ПОДАДЕНИТЕ СПРАВКИ-ДЕКЛАРАЦИИ ЗА 2019 Г. И ИЗВАДЕНИ ДАННИ ОТ ЕДИННАТА СИСТЕМА ЗА ТУРИСТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ /ЕСТИ – стартира от 01 октомври/

РЕАЛИЗИРАНИ НОЩУВКИ В ПРЕДЛАГАНИТЕ МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ /с високи стойности/:

1. Хотел Мак – 13 719 нощувки;
2. Хотел Балкан – 12 135 нощувки;
3. Балнеохотел Люляци – 9 242 нощувки;
4. Хотел Боженци (с. Черневци) – 9 111 нощувки.

За последните пет години имаме 25.81% увеличение на нощувките на територията на община Габрово, реализирани от български и чуждестранни туристи, 19.42% е регистрираното увеличение при българските нощувки, 70.61 % е увеличението при чуждестранните нощувки. Съответно имаме увеличение при българските 47.48% и чуждестранни 36.39% туристи. Общо ръстът на туристите е с 46.15%. /изходна година 2014/.

ТУРИСТИЧЕСКА АКТИВНОСТ В МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ, ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ:
РЕМО „ЕТЪР“ /с временно прекратена дейност от 4 ноември 2019 г./

	2018		2019	
	Общо нощувки	Общо туристи	Общо нощувки	Общо туристи
Януари	5	5	6	6
Февруари	34	25	7	7
Март	140	138	241	126
Април	341	120	375	257
Май	210	183	282	274
Юни	513	410	369	261
Юли	575	221	328	260
Август	431	221	399	251
Септември	309	166	304	152
Октомври	172	113	169	111
Ноември	118	94	0	0
Декември	105	48	0	0
	2 953	1 744	2 480	1 705

МАИР „БОЖЕНЦИ“

	2018		2019	
	Общо нощувки	Общо туристи	Общо нощувки	Общо туристи
Януари	150	62	98	71
Февруари	91	78	85	61
Март	96	61	149	91
Април	157	108	177	108
Май	221	174	223	168
Юни	294	177	206	156
Юли	514	123	511	193
Август	450	245	570	277
Септември	290	165	339	240
Октомври	151	118	82	133
Ноември	137	110	55	75
Декември	214	153	143	262
	2 765	1 574	2 638	1 835

Справка за 2019, отразяваща посещаемостта на културни и образователни обекти на територията на община Габрово

Месец	Платен и посещения българ и	Платени посещения чужденци	Общо платени	Безплатни посещения българи	Безплатни посещения чужденци	Общо безплатни	Организира ни посещения (бр. групи) българи	Организира ни посещения (бр. групи)-чужденци	Общо групи	Общо българи (платени + безплатно)	Общо чужденци (платени + безплатно)
Януари	2 826	107	2 933	1 831	36	1 867	28	0	28	4 657	143
Февруари	5 381	207	5 588	1 488	33	1 521	24	1	25	6 869	240
Март	14 865	690	15 555	2 945	30	2 975	52	4	56	17 810	720
Април	25 618	1 713	27 331	5 957	139	6 096	139	1	140	31 575	1 852
Май	37 421	4 207	41 628	8 816	330	9 146	239	7	246	46 237	4 537
Юни	29 697	4 562	34 259	6 034	235	6 269	306	2	308	35 731	4 797
Юли	23 670	4 449	28 119	4 469	376	4 845	60	8	68	28 139	4 825
Август	31 221	5 264	36 485	6 657	416	7 073	41	7	48	37 878	5 680
Септември	31 974	5 593	37 567	5 164	269	5 433	34	11	45	37 138	5 862
Октомври	17 844	2 269	20 113	4 317	151	4 468	106	6	112	22 161	2 420
Ноември	9 671	552	10 223	2 797	72	2 869	73	4	77	12 468	624
Декември	6 279	323	6 602	768	14	782	19	2	21	7 047	337
ОБЩО: 319 747	236 467	29 936	266 403	51 243	2 101	53 344	1 121	53	1 174	287 710	32 037

Общият брой на туристите, посетили музеите на територията на община Габрово през 2019 г., е 319 747. Цифрата показва общ ръст от 5 % в сравнение с отчетените стойности за 2018 г. При общо платените посещения отчитаме ръст от 8 %, като при българите той е 8.21%, а при чужденците 2.4 %. Ако сравним стойностите на общо безплатните посещения с тези през 2018 г., можем да отчетем спад от 5.05%, като за българите имаме спад от 5.41%, а при чужденците ръст от 4.53 %.

КУЛТУРНИ ИНСТИТУТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ГАБРОВО – ПОСЕЩАЕМОСТ (брой посетители с входна такса):

Платени посетители	2018			2019			% 2018 / 2019
	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо	
МАИР “Боженци”	6 110	325	6 435	6 366	256	6 622	3 %
Музей “Дом на хумора и сатирата”	29 948	1 266	31 214	29 882	1 216	31 098	- 0.3 %
РЕМО “Етър”	157 880	27 178	185 058	175 801	27 952	203 753	10 %
Интерактивен музей на индустрията	4 714	242	4 956	5 640	316	5 956	20 %
Национален музей на образованието	9 351	128	9 479	9 278	94	9 372	-1 %
Народна астрономическа обсерватория и планетариум	8 783	-	8 783	6 346	-	6 346	-28 %
Регионален исторически музей с Дечкова къща	1 571	94	1 665	3 154	102	3 256	96 %
			247 590			266 403	8 %

Общо (платени и безплатни)	2018			2019			% 2018 / 2019
	българи	чужденци	Общо	българи	чужденци	Общо	
МАИР “Боженци”	8 781	330	9 111	8 622	256	8 878	- 3 %
Музей „Дом на хумора и сатирата“	37 093	2 581	39 674	39 872	1 292	41 164	4 %
ЕМО „Етър“	178 465	28 191	206 656	196 629	29 441	226 070	9 %
Интерактивен музей на индустрията	5 420	328	5 748	7 093	356	7 449	30 %
Национален музей на образованието	18 149	233	18 382	18 535	241	18 776	2 %
Народна астрономическа обсерватория и планетариум (ЦЛР)	10 662	-	10 662	9 389	-	9 389	- 12 %
Регионален исторически музей с Дечкова къща	12 360	785	13 145	7 570	451	8 021	- 39 %
	270 930	32 448	303 378	287 710	32 037	319 747	5 %

Ръст в посещенията бележат:

- Интерактивен музей на индустрията;
- РЕМО „Етър“;
- Музей „Дом на хумора и сатирата“;
- Национален музей на образованието.

Безплатните посещения на обектите са регламентирани в правилника на всеки музей – национални и специфични местни и традиционни празници, безплатен ден в седмицата, за деца до 7 годишна възраст, за лица, удостоверяващи с документ инвалидна група.

Тук влизат и посещенията на фокус групи, официални визити, визити на туроператори и журналисти.

С цел установяване и проследяване на тенденцията в приходите от туризъм на културните институти към общинския бюджет (РИМ, М ДХС, РЕМО Етър, ИМИ, МАИР Боженци), са сравнени данните за приходите им (билети, сувенири, беседи, нощувки, паркинги, наем зали и др.) през 2018 и 2019.

Реализирано е увеличение на приходите през отчетната спрямо предходната година, със значителен ръст в: М ДХС с 12 % (140 875 лв. през 2018 г., 157 270 лв. за 2019 г.); РИМ - с 37.26 % (6844 лв. през 2018 г., 9394 за 2019 г.); МАИР БОЖЕНЦИ с 37 % (106 406 лв. през 2018 г. към 145 383 лв. за 2019 г.), РЕМО ЕТЪР ръст от 16 % (991 976 лв. през 2018 г. към 1 149 340 лв. за 2019 г.); ИМИ с 21 % (18 972 лв. през 2018 г., към 23 011 за 2019 г.). Общ приход от **1 484 398 лв.**

Продажби, реализирани от Туристически информационен център:

2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
1 899 лв.	3 686 лв.	2 986 лв.	3 367 лв.

Данните са показател, че туризмът запазва устойчивото си развитие и през 2019 г. въпреки предизвикателствата, с лек спад по отношение на пренощуващите туристи и ръст при посещенията в културните институти на територията на община Габрово.

Добрите постижения са стимул за всички заети в туризма, но и отговорност за бъдещата съвместна работа, за да се запази постигнатото и занаяпред.

II. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ, ТЕНДЕНЦИИ И ПОСОКИ В РАЗВИТИЕТО НА ОБЩИНА ГАБРОВО КАТО ТУРИСТИЧЕСКА ДЕСТИНАЦИЯ ПРЕЗ 2019 Г.

През 2019 г. бяха положени усилия за по-доброто позициониране на Габрово като атрактивна туристическа дестинация, чрез привличането на български и чуждестранни туроператори и журналисти, включването на местни туристически продукти в техните предложения. Активно се работеше и за популяризирането на специализирани форми на туризъм, като резултат от наличните ресурси, с които общината разполага.

❖ МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА НА ТУРИСТИЧЕСКА ДЕСТИНАЦИЯ ГАБРОВО ПРЕЗ 2019 Г.

И през 2019 г. бяха положени усилия за по-доброто позициониране на Габрово като атрактивна туристическа дестинация, чрез привличане на туроператори, участия в национални и регионални туристически изложения и форуми.

- Община Габрово, в партньорство с Общините Трявна, Дряново и Севлиево участва с общ представителен щанд на Международна туристическа борса „Ваканция Холидей и Спа Експо“, София, която се проведе в периода 14-16 февруари 2019 г. Габрово бе представен с креативен щанд, което напълно съответства на един творчески град, какъвто е - град на Занаятите и Народните изкуства, към мрежата от Творчески такива на Организацията на обединените нации за образование, наука и култура (ЮНЕСКО).
- В периода 7-9 октомври 2019 г. Община Габрово участва в организираната от Асоциация на българските туроператори и туристически агенти Седма работна среща между бизнеса и местната власт, която се проведе в гр. Чепеларе. Срещата е платформа за изграждане на партньорства и сътрудничеството между обществен и частния сектор, между основните групи участници на туристическия пазар: общините – основен фактор за изграждане на конкурентоспособен регионален туристически продукт и туроператорите, осигуряващи неговата пазарна реализация. Срещата премина под мотото: „Сътрудничеството между обществен и частния сектор – платформа за устойчиво туристическо развитие“. Акцентът представянето на Община Габрово бе свързан с дигиталното предизвикателство и творчеството, вдъхновяващо промяна. Освен с презентация на местния туристически продукт, Габрово взе активно участие и в проведените B2B срещи, с информационни и рекламни материали за дестинацията. Обединени от обща кауза - превръщане на България в конкурентноспособна целогодишна международна туристическа дестинация, във форума взеха участие близо 120 делегати - представители на 36 туристически агенции от цялата страна, на местната власт, сред които Общините София, Велико Търново, Варна, Пловдив, Велинград, Казанлък, Стара Загора, Несебър, Ловеч, Свищов Троян, Чепеларе и др., представители на Министерство на туризма, академични и медийни партньори, а така също и студенти от СУ „Св. Климент Охридски“, гр. София и Аграрен университет, гр. Пловдив.
- Оценен е приносът на Община Габрово в развитието на туризма на национално ниво. Габрово спечели награда в категория „Малка община“ в Първия национален конкурс „Община с най-добра маркетингова политика 2019“, организиран от Асоциацията на българските туроператори и турагенти;

- В периода 19-21 юни беше организирано и проведено заснемане на обекти на територията на община Габрово, с цел включването им в рекламно-информационен филм за страната ни и промотирането им на територията на Китайска народна република, посредством китайската телевизия “Zhejiang TV International Channel”;
- През м. октомври екип на БНТ1 реализира заснемане на емблематични и интересни туристически обекти в общината, представяйки възможностите за уникални преживявания на габровска територия. Сред заснетите обекти бяха Музей на хумора и сатирата, Дечковата къща, Националният музей на образованието, Интерактивният музей на индустрията, Музей „Етьр“, Соколският манастир, Архитектурно-историческият резерват Боженци;
- Отново през м. октомври /29-31/ Габрово спечели интереса и в града ни снима екип на БТВ, с предаването „Дивата муха“. Сред обектите, които бяха във фокуса на предаването, бяха включени Музей „Етьр“, Интерактивен музей на индустрията, Музей „Дом на хумора и сатирата“, Регионален исторически музей и Дечкова къща, МАИР „Боженци, Соколски манастир, Художествената галерия, някои от знаковите църкви в Габрово, Национален музей на образованието, местността Узана и крепостта Градище;
- Осъществени са работни контакти с екипа на проект „България на длан“ за реализиране на снимки в Габрово. Предстои през новата 2020 г. тяхното осъществяване. Целта на проекта е чрез видео и фото съдържание да се представят по нов и интересен начин най-красивите кътчета от България;
- Сътрудничеството между Общините Габрово, Трявна, Севлиево и Дряново, регламентирано със Споразумение №1/31.01.2019 г., даде възможност за осъществяване на информационен тур за румънски блогъри и журналисти. Те получиха възможност да разгледат и се запознаят с възможностите за туризъм, които се предлагат в центъра на България, в периода 24-28 септември. Големият брой снимки и клипове, които съпътстваха тяхната визита, са включени в информационно-туристическите им блогове, които се радват на голям интерес в Румъния;
- Туристически информационен център – Габрово, в активно партньорство с Туристическите центрове в градовете Велико Търново, Дряново, Трявна, Севлиево и Русе, осъществява регулярно разпространение на печатни материали в съответните градове и туристически обекти на място, популяризиращи важни за града ни събития.

❖ ПАРТНЬОРСКИ ОТНОШЕНИЯ И РАБОТА В МРЕЖИ

- От 2019 г. Габрово е член Мрежата за Креативен туризъм, с решение на ОбС - Габрово № 157/30.07.2018 г. Възможностите, които ни дава това членство, са свързани с регулярни публикации и информация за случващото се в Габрово в областта на креативния туризъм в бюлетина на Мрежата, популяризиране на туристическия ни регион и местния туристически продукт на водещи панаири, конгреси и конференции, сред които световните изложения през 2019 г.: Fitur, Мадрид, Испания, 23-24 януари, ITB – Берлин, Германия, 6-10 март, WORLD TRAVEL MARKET (WTM), Лондон – 4-6 ноември и др., публикуване на информация, свързана с творчески активности, които се осъществяват в различни културни институти в общината през 2019 г. <http://www.creativetourismnetwork.org/wp->

[content/uploads/2016/10/CREATIVE-GABROVO.pdf](#), публикувани видеоклипове за творческия потенциал на Габрово, в YouTube канала на Мрежата, регулярно публикуване на информация за предстоящи събития, туристически активности, новини, публикуване на информация за Габрово в каталога на Мрежата, чиято основна цел е да промотира дестинацията на B2B срещите, които осъществява на международни изложения и срещи;

- С решение на Общински съвет № 224/20.12.2018 г. бе одобрено и включването на Община Габрово в новосформираната Организация за управление на Старопланински туристически район, която вече е регистрирана в Министерство на туризма - регистрация: Т-РД-17-60/18.10.2019. Предстои, в началото на 2020 г., ново Общо събрание, на което да бъдат взети решения, свързани с годишната такса и управителния съвет на организацията. Чрез нейното учредяване се цели развитие на конкурентноспособен туризъм, провеждане на регионална туристическа политика, съобразена с териториалните особености и спецификата на нашия регион, разширяване възможностите на институциите, неправителствените организации и бизнес да работят в партньорство за още по-богат туристически продукт и осъществяване на ефективен регионален маркетинг, който да направи Старопланински туристически район още по-разпознаваем на международната туристическа карта. Организациите за управление на туристическите дестинации са утвърдени управленски структури в световната туристическа практика и тяхното създаване е от съществено значение за успешното позициониране на туристическата дестинация;
- И през 2019 г. продължи налагането и популяризирането на Габрово като Творчески град на занаятите и народните изкуства, част от Мрежата от Творчески градове към ЮНЕСКО. Факт, който сам по себе си ясно очертава посоката за развитие на креативни форми за туризъм и определящ Габрово като дестинация, гостоприемна за творци и туристи, търсещи творчески активности. В началото на м. септември се проведе за първа година Международна творческа работилница, в рамките на XVII Международен панаир на традиционните занаяти, с представители на градове от Бразилия, Египет и Китай, членове на Мрежата от Творчески градове към Организацията на обединените нации за образование, наука и култура (ЮНЕСКО), към която Габрово се присъедини през 2017 година;
- Сътрудничеството между Общините Габрово, Трявна, Севлиево и Дряново, регламентирано със Споразумение № 1/31.01.2019 г., даде възможност за осъществяване на съвместни дейности, в посока реклама и маркетинг на района. Четирите общини участваха с общ представителен щанд на Международна туристическа борса „Ваканция Холидей и Спа Експо“, която се проведе в периода 14-16 февруари 2019 г., гр. София; Съвместно участие чрез представителни рекламни материали на българския щанд, организиран от Министерство на туризма на Борсата за туризъм WTM – Лондон, Великобритания, 4-6 ноември 2019 г.; Осъществен общ информационен тур за румънски журналисти и блогъри в периода 24.09 - 28.09.2019 г.; Отпечатани 4 бр. (по една за всяка от общините) туристически карти със забележителностите на региона и 5 000 бр. обща туристическа карта на региона, формат А3, на блок, предназначена за безплатно разпространение в хотелите.

ДЕЙНОСТ ПО РЕГИОНАЛНО СПОРАЗУМЕНИЕ № 1	ОТЧЕТ РАЗХОД
Изработване на 4 бр. (по една за всяка от общините) туристически карти със забележителностите на региона и позиционирането им на видимо място. Всяка община отговаря за поставянето на картата си. Изработване на 5 000 бр. обща туристическа карта на региона, формат А3, на блок, предназначена за безплатно разпространение в хотелите.	1956
Съвместно участие в Международна туристическа борса „Ваканция Холидей и Спа ЕКСПО“, 14-16.02.2019 г., в гр. София /в т.ч. – командировъчни, настаняване и транспорт за по един експерт – представител от всяка Община/;	9 747.60
Съвместно участие чрез представителни рекламни материали на българския щанд на WTM – Лондон, Великобритания, ноември 2019 г.	1 144.91
Организиране на общ информационен тур за чуждестранни туроператори, журналисти и блогъри	2 644.09
ОБЩО:	15 492.60
ФИНАНСОВ РЕСУРС 2019:	29 435
ОСТАТЪК 2019:	13 942.40

❖ ДОБРИ ПРАКТИКИ И АКЦЕНТИ НА 2019

Някои основни събития, даващи отражение върху туристическата активност и разнообразяването на местния туристически продукт:

- ✓ Международен фестивал на илюзионното изкуство Магична среща „Златна котка“, 8 - 31 март;
- ✓ Европейски дни на художествените занаяти, 1-10 април;
- ✓ Международен карвинг фестивал на смеха, 17-19 май;
- ✓ Международен фестивал на хумора и сатирата, чиято кулминация е традиционният Габровски карнавал, 18 май;
- ✓ „Четири стихии“ – Семейният Фестивал - 11 май;
- ✓ 33 Национален детски пленер „Сбъдната приказка“, 10 - 14 юни МАИР Боженци;
- ✓ Лятна международна академия за драматургично писане, 31 юли – 10 август, МАИР „Боженци“;
- ✓ „В света на старопланинската архитектура“, в партньорство със Сдружение "Мещра – традиционни знания и занаяти", образователна програма, РЕМО „Етър“, 9-11 август;
- ✓ „Стъклена плетеница“ (творчески работилници по витраж, рисуване и гравирание върху стъкло), 24-25 август, МАИР „Боженци“;
- ✓ КЕВИС - Арт симпозиум за лендарт и кинетично изкуство, 22-27 юли, РЕМО „Етър“;
- ✓ XVII Международен панаир на традиционните занаяти, 6 - 8 септември, РЕМО „Етър“;

- ✓ *Gabrovo Innovation Camp, 4-6 юли;*
- ✓ *Фестивал на виното, 21-22 септември, МАИР „Боженци“;*
- ✓ *Музикален Фестивал „Жълтите навета“ в Габрово, 10-11 октомври.*

❖ *ДЕЙНОСТ НА ТУРИСТИЧЕСКИ ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР – ГАБРОВО*

През 2019 г. информационното обслужване на туристите се осъществяваше от Туристически информационен център – Габрово, както и от Посетителски информационен център „Узана“. Към РЕМО „Етър“ и МАИР „Боженци“ също функционират информационни центрове, които оказват съдействие на туристите.

Информационно обслужване се осъществява на място в центъра, по телефона и по електронен път.

Туристически информационен център организира рекламno-информационни кампании чрез:

- *Участия с представителни щандове в изложения;*
- *Организиране на информационни турове за туроператори, блогъри и журналисти;*
- *Предоставяне на информационни материали на културни институти, места за настаняване на територията на общината;*
- *Поддържане на информационна инфраструктура (картите в голям формат в улично пространство и указателните туристически табели).*

Други дейности на ТИЦ-Габрово:

- *Поддържа официалния туристически портал на Община Габрово www.visit.gabrovo.bg;*
- *Поддържа фейсбук страница и организира промоционални кампании чрез социалната мрежа;*
- *Изготвя ежемесечно събитие календар, който изпраща като електронен бюлетин до определени групи и публикува в туристическия сайт;*
- *Изготвя справки и води статистики, отразяващи туристическата активност в културните и образователни институти на територията на общината, обобщава ги в специализиран регистър;*
- *Приема и обработва справки-декларации от местата за настаняване, обобщава ги в регистър / дейността се осъществяваше до 01 октомври, преди въвеждане на ЕСТИ/;*
- *Осъществява работни срещи с хотелиери;*
- *Единната система за туристическа информация (ЕСТИ), разработена и внедрена от Министерството на туризма, влязла в сила от 01 октомври 2019 г., към настоящия момент функционира и поетапно в нея се включват със свои профили и подават данни лицата, извършващи дейност в местата за настаняване в община Габрово. При поискване, Туристически информационен център активно съдейства на собствениците за регистрацията им в нея, а така също и одобрява заявките на подалите новооткрити обекти;*
- *Организира обучения на заинтересованите страни;*

- Оказва съдействие на туроператори при осъществяване на дейността им в региона;
- През 2018 г. започна реализиране на продажба на билети в центъра. През 2019 г. се продаваха билети за следните културни събития: ДФА „Габровче“ и група „Епизод“ – концерт по повод 3 март, ДФА „Габровче“ - Великденски концерт – 25 април, София Филм Фест – 13 – 16 юни, Фестивал „Жълтите павета“ – 10-11 октомври, Концерт „Коледа“, с диригент Йордан Камджалов – 9 декември;
- Центърът взе активно участие в реализирането на Международна творческа работилница, в рамките на XVII Международен панаир на традиционните занаяти, с участници от Бразилия, Египет и Китай, членове на Мрежата от Творчески градове към Организацията на обединените нации за образование, наука и култура (ЮНЕСКО).
- През 2019 г. ТИЦ - Габрово е реализирал продажби на сувенири (тениски, чаши, магнити, картички, каталози, туристически карти, книги) на стойност 3 366.60 лв.;
- За популяризиране на събития, местни обекти и забележителности екипът на ТИЦ изработи: 35 рекламни клипа за Лед екрани, 2 бр. плакати и флаери, 1 дизайн за винил и 5 презентации.

И през 2019 г. Посетителски информационен център – Узана продължи осъществяването на основните си функции:

Инфоцентърът се посещава целогодишно, предоставя информация по въпроси, свързани с местността, региона, града, туристическите обекти, парковете, туристическите маршрути, биоразнообразието, хотелите, пистите – лице в лице и по телефон, поддържа партньорски контакти и оказва съдействие на хотелиери от местността и стопанисващи пистите, информират посетителите; разпространява рекламни материали; при възлагане – осъществяват контакти с други институции и организации с цел организиране на събития в местността. При форсмажорни обстоятелства служителите осъществяват координация, осигуряват оперативно съдействие и обмен на информация с Планинска спасителна служба и органите на реда и сигурността.

III. ОТЧЕТ ПО ДЕЙНОСТИ

№	ДЕЙНОСТ	СРОК	ПРОГНОЗНА СТОЙНОСТ (ЛВ.)	ОТЧЕТ РАЗХОД
ПРИОРИТЕТ 1: ПРОМОТИРАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКА ДЕСТИНАЦИЯ "ГАБРОВО"				
<i>1.1. МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА</i>				
1.1.1	РЕГИОНАЛЕН МАРКЕТИНГ Маркетингови и рекламни дейности за регион Габрово (съвместни продукти и участия на Общините Габрово, Трявна, Севлиево, Дряново) – цел 20 000 лв., по равно предоставен от всяка Община финансов ресурс. <i>Съвместно участие в Международна туристическа борса „Ваканция Холидей и Спа ЕКСПО“, 14-16.02.2019 г., гр. София;</i> <i>Съвместно участие чрез представителни рекламни материали на българския щанд, организиран от Министерство на туризма на Борсата за туризъм WTM – Лондон, Великобритания, 4-6 ноември 2019 г.;</i> <i>Осъществен общ информационен тур за румънски журналисти и блогъри в периода 24.09.- 28.09.2019 г.;</i> <i>Отпечатани 4 бр. (по една за всяка от общините) туристически карти със забележителностите на региона и 5 000 бр. обща туристическа карта на региона, формат А3, на блок, предназначена за безплатно разпространение в хотелите.</i>	декември	5 000	5 000

1.1.2.	Маркетинг и реклама на Майски празници 2019 г. <i>Реализирана реклама и маркетинг на Майски празници – Сключен Договор с Бг радио, осъществена билборд реклама в страната – автомагистрала Хемус, Пловдив, Стара Загора, Велико Търново, отпечатани флаери и рекламни артикули.</i>	април - юни	20 000	20 000
1.1.3.	Участие на изложения и туристически форуми (в страната и в чужбина); организиране на туроператорски обиколки, журналистически /в т.ч. за блогъри и влогъри от целеви пазари/ и опознавателни /експедиентски/ турове. <i>Организирано и проведено заснемане на туристически обекти на територията на община Габрово, в периода 19-21.06.2019 г., с цел включването им в рекламно-информационен филм за страната ни и промотирането им на територията на Китайска Народна република, посредством китайската телевизия "Zhejiang TV International Channel".</i>	декември	2 000	2 000
1.1.4.	Изработване на проект за визуална комуникация на Габрово, насочена основно към посетителите и гостите на общината, с акцент на силните ни страни като съхранени историческо наследство и природно разнообразие, богат културен живот, място за международни и бизнес събития, достъпна уикенд дестинация, развиваща се икономика и технологични иновации, добро място за работа и живеене. <i>Методологията на този проект води до конкретни изводи как Габрово да се възползва от своите специфични и уникални силни дадености и да ги задейства в атрактивна комуникационна и рекламна кампания, която ще бъде реализирана във фаза II.</i>	юни	9 000	9 000

1.1.5.	Актуализация и оптимизиране на функционалността на общинския туристически портал www.visit.gabrovo.bg , създаване на мобилна версия, обновяване и обогатяване на съдържанието, английска езикова версия. <i>Реализиран подготвителен процес.</i>	декември	4 000	0
1.1.6.	Популяризиране на дестинация Габрово, чрез дейности в Creative Tourism Network /Решение на ОбС Габрово №157/30.08.2018 г./ <i>Платен годишен членски внос.</i>	декември	2 000	2 000
1.2. ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА СЪБИТИЯ				
1.2.1.	Семинар/и за представителите на туристическия бранш в Габрово <i>Проведено обучение / управление на потоците на енергия и вода в ресторанта и хотела, природосъобразно използване на продукти в кухнята/ на 28.11.2019 г., насочено към хотелиери и ресторантьори.</i>	декември	1 000	600
ПРИОРИТЕТ 2: ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВА И ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩАТА ТЕХНИЧЕСКА И ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА				
2.1.	Поддръжка на съществуващите екопътеки и тяхната информационна и указателна инфраструктура. <i>Реализирани дейности по договор № 374-ТИЦ-19/21.05.2019 г. Дейности по възстановяване, почистване, маркиране, монтаж на указателни табели и информационни табла и ремонт на туристически пътеки, на територията на община Габрово, както следва:</i> 1. Дряновски манастир – Боженци	декември	4 000	4 000

	2. Източник - Боженци (Римски път) 3. Градище - Пазителката на прохода 4. Дебел дял – Люляци 5. Витата стена (Яворец - Здравковец)			
2.2.	Подновяване /ремонт/ и изграждане на нова информационна и указателна инфраструктура в градска среда и рекламни (насочващи) съоръжения към туристически забележителности. <i>Изработени 4 бр. туристически указателни табели. Ремонт на туристическа карта, разположена в градска среда /срещу Априловска гимназия/.</i>	декември	1 000	806.4
ПРИОРИТЕТ 3: ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЕФЕКТИВНО ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ				
3.1.	Производство на сувенири и рекламни артикули за продажба (в ТИЦ и тур. обекти). <i>Разработени визии и дизайн на рекламни материали – чаши, магнити, картички, тениски, ключодържатели, които са налични за продажба в Туристически информационен център.</i>		2 000	2 000
	За дейности по приоритети:			45 406,4
3.2.	Издръжка на ТИЦ			19 467,53
ОБЩО:				64 873,93

ПРЕХОДЕН ОСТАТЪК ОТ ТУРИСТИЧЕСКИ ДАНЪК 2019 Г.: 51 013 – 45 406,4 = 5 606,60 лв.

ДОФИНАНСИРАНЕ ОТ ДРУГИ СОБСТВЕНИ БЮДЖЕТНИ ПРИХОДИ (ИЗДРЪЖКА ТИЦ) за 2019 г.: 49355,47 лв.